

Herning Kommune
Kaldalen

Kaldalen

Rapporten er hentet: 25-02-2021

RAMBOLL

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Læsevejledning	3
1.2	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	REDSKAB TIL SELVEVALUERING 2018 - DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG	6
2.1	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	6
2.2	Børnesyn og børneperspektiver	8
2.3	Børns leg	9
2.4	Det brede læringssyn	11
2.5	Samspil og relationer	12
2.6	Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne	14
2.7	Evaluerende pædagogisk praksis	16
2.8	Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse	17
2.9	Sammenhængende overgange	18
3	ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	21
3.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	21
3.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	22
4	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	24
4.1	Alsidig personlig udvikling	24
4.2	Social udvikling	26
4.3	Kommunikation og sprog	27
4.4	Krop, sanser og bevægelse	29
4.5	Natur, udeliv og science	30
4.6	Kultur, æstetik og fællesskab	32
5	UDVIKLINGSPLANER	34

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

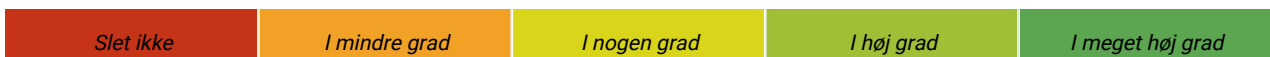
Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddet pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

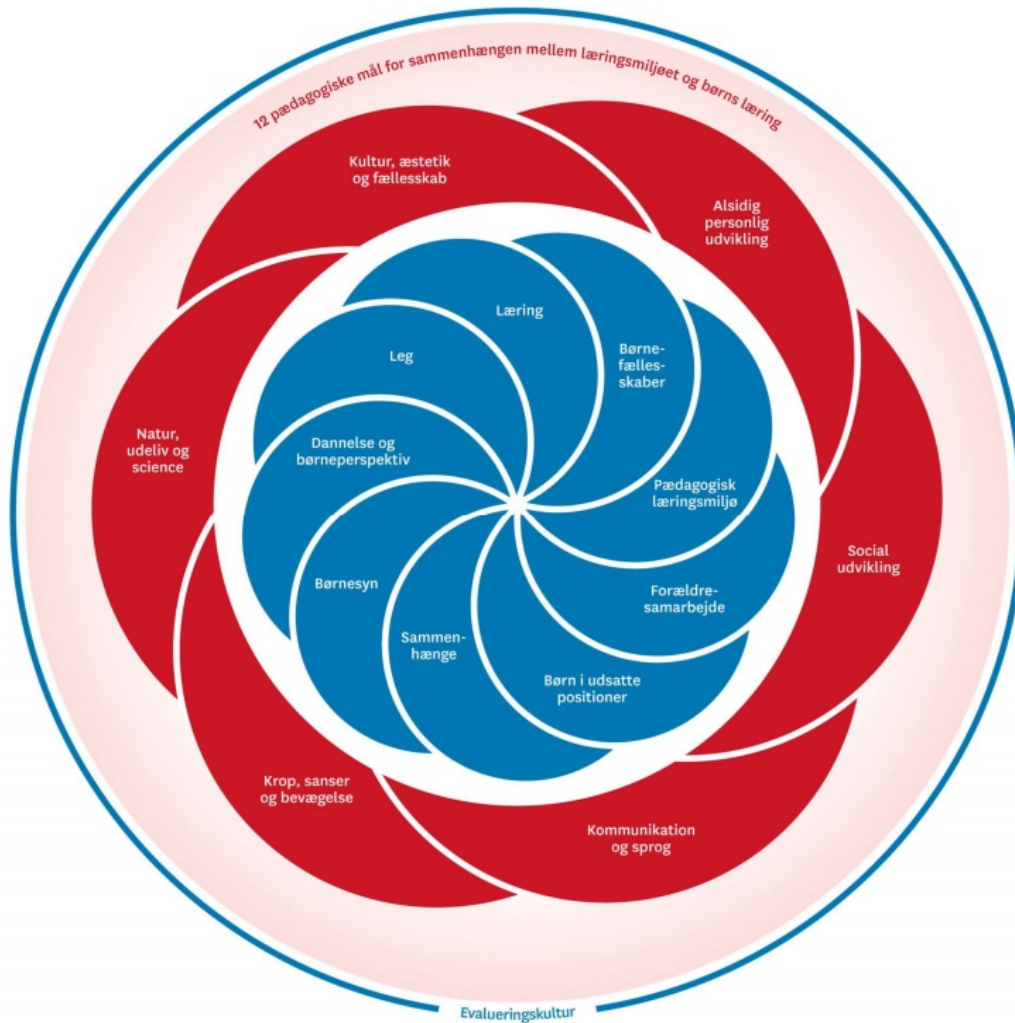
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnitte om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Kaldalen er en kommunal integreret daginstitution med børn i alderen ½ år til 11 år fordelt på 3 stuer - vuggestue, børnehave og SFO'en Uglebo.

Kaldalen er en §24A, hvilket betyder, at vi er en enhed med en fælles skoleleder, pædagogisk leder og en fælles bestyrelse.

I vuggestuen er der 12 børn og i børnehavegruppen er der 22 børn - I Uglebo er der 22 børn.

Institutionen er beliggende i naturskønne omgivelser og ligger i Herning Kommune. Der er tilknyttet en bus, som anvendes til ture ud af huset.

Institutionen blev oprettet i maj 1989. I oktober 2017 flyttede vi ind i en dejlig nybygget institution.

Desuden er vi medlem af Friluftsrådets koncept "Grønne Spirer"

Vision

Herning Kommunes målsætning er:

- Alle skal være en del af fællesskabet.

- Alle skal blive så dygtige, de kan.

Kaldalens personale arbejder pædagogisk ud fra principperne i

- Den nye styrkede læreplan.
- Herning model Dagtilbud.
- Herning Kommunes inklusionsstrategi. (det er ikke en egenskab ved det enkelte barn, der afgør, om det kan inkluderes. Det er en egenskab ved fællesskabet),
- Herning Kommunes årsmål.

2 REDSKAB TIL SELVEVALUERING 2018 - DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG

Evaluering sinstituttet (EVA) har udgivet Redskab til selvevaluering, som er et redskab der kommer omkring de tematiske, der er i det pædagogiske grundlag. På trods af en mindre divergens mellem navngivningen af tematiske i henholdsvis selvevalueringen fra 2018 og det pædagogiske grundlag fra Hovedpublikationen, er selvevalueringen et godt og anvendeligt analyseredskab, der skaber en ramme for en struktureret dialog om pædagogisk praksis.

PÆDAGOGISK GRUNDLAG									
Dato	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	Børnesyn og børneperspektiv	Børns leg	Det brede læringssyn	Samspil og relationer	Børn i udsatte positioner	Evaluerende pædagogisk praksis	Forældresamarbejde	Sammenhængende overgange
07-02-2021	4,0	3,7	4,0	4,0	4,0	4,3	4,0	4,3	4,3

2.1 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad karakteriserer den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på, og får vi skabt et miljø, der understøtter leg, aktiviteter og rutiner? Hvad fungerer godt/dårligt?
- Hvilke pædagogiske overvejelser ligger til grund for den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på? Hvordan ved vi, om vores antagelser holder stik?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan matcher vores faglige kompetencer vores mål om at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø?
- Hvordan sikrer vi, at vi er fagligt godt klædt på?

1. Hvad karakteriserer den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på, og får vi skabt et miljø, der understøtter leg, aktiviteter og rutiner?

Vi er meget opmærksomme på, at der skabes læringsmiljø hele dagen i hverdagsrutinerne - dette gøres med fokus på, at børn udvikler sociale kompetencer. Desuden vægter vi at følge børnenes interesser.

Planlagte emner og temaer fungerer rigtig godt. I det daglige arbejde bruger vi redskaberne fra Herning Modellen.

Vi afholder samlinger – hvor vi bl.a. synger. Børnene er medbestemmende i valg af sange og der tales om dagens aktiviteter.

Vi arbejder med Fri for mobberi.

Det at vi er proaktive fungerer godt.

På legepladsen guider vi børnene: der bliver lavet aftaler om legen børnene imellem, med en voksen i nærheden til at råde og vejlede.

Desuden ser vi, at børnene tager indholdet fra dagens temaer med ind i dagligdagens leg.

Børn og voksne har faste rutiner gennem hele dagen - og der er faste spisetider og sovnetider. Vi vægter at der er læring i rutinerne og i overgange. I løbet af året bestræber vi os på at nå igennem temaerne i alle de 6 læreplaner.

Vuggestue:

I vuggestuen arbejdes der med faste rutiner omkring mad, søvn og skifte bleer. Vi prioriterer at

koble ord, sprog og sang på hverdagsrutinerne. Vi tager udgangspunkt i børnenes alder i forhold til leg, trivsel, dannelse og aktiviteter. Vi er meget opmærksomme på at tage udgangspunkt i børnenes interesser indenfor de forskellige læreplanstemaer.

2. Hvilke pædagogiske overvejelser og organisering af det pædagogiske læringsmiljø.

Vi tager udgangspunkt i læreplanstemaerne når vi arrangerer emneuger m.m. Vi prøver på at etablere et pædagogisk læringsmiljø i de daglige rutiner.

Vi arbejder med Herning Modellen, Fri for Mobberi, Trin for Trin når vi arbejder med børnefællesskaber.

Vi bruger vores fællesmøder til refleksion og evaluering, og desuden reflekterer gruppernes voksne indbyrdes over de konkrete mål, tegn og tiltag.

Da vi er en lille institution, er vi tætte på hinanden i hverdagen, så vi når at stille undringsspørgsmål.

Hvordan ved vi, om vores antagelser holder stik?

Vi planlægger ud fra læreplanstemaerne og holder devalueringer. Vi lytter til børnenes udsagn og interesser.

Vi arbejder målrettet og følger en årsplan og vi evaluerer aktiviteterne.

3. Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø?

Vi vurderer løbende vores rutiner og afprøver om indretning og ting kan forbedres. Vi tilpasser vores læringsmiljø efter børnenes behov og gennem en evaluering finder vi frem til de miljøer, der kan forbedres.

Vi ser børn, der lærer dannelse blandt andet gennem den sociale leg og nærværende voksne.

Børnene gengiver de ting de har lært. Det kan blandt andet være fra en voksenstyret leg, hvor de har lært at dele, bytte, trøste, vise omsorg for hinanden m.m.

Personalet er undersøgende på børnenes samspil og iagttager samspillet mellem børnene.

4. Hvordan matcher vores faglige kompetencer vores mål om at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø?

Kaldalens personale har alle været på Herning Modellen og har derfor fået en fælles faglig viden. I Kaldalen har vi vægtet at have mange pædagoger ansat. Vi bruger hinandens styrkesider og kompetencer.

Vi er en stabil personalegruppe, som har været længe i Kaldalen.

Vi arbejder ud fra kompendiet om den styrkede pædagogiske læreplan.

Desuden benytter vi os af:

Kurser, materialer fra biblioteket, online/ideer hentet fra nettet.

Vi deler vores viden og drøfter pædagogiske spørgsmål.

Vi holder pædagogmøder en gang om måneden, personalemøder og pædagogiske dage. På vores personalemøder har vi et fast punkt på, som hedder pædagogisk time, her drøftes f.eks. læste artikler om den sidste nye viden inden for pædagogik. Vores AKT'er er god til at komme med emner fra hendes temadage.

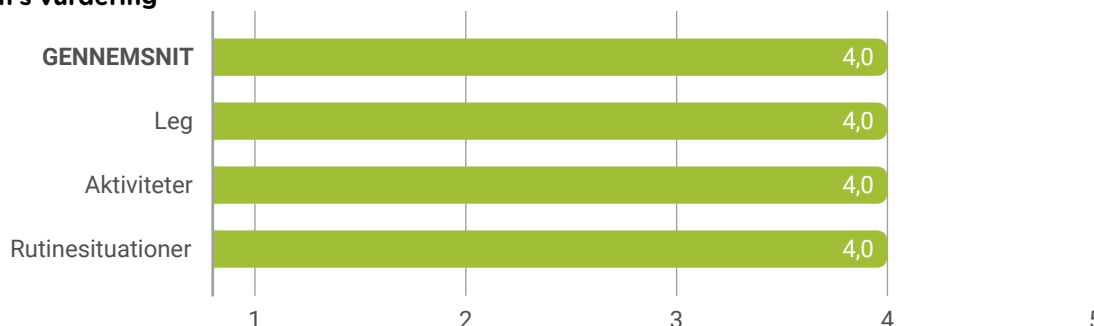

2.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Kaldalen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad skaber vi et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for følgende typer af situationer?

2.1.1.1 Kaldalen's vurdering

2.2 Børnesyn og børneperspektiver

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi med løbende at følge børnenes spor, oplevelser og interesser? Hvad gør vi for at indfange alle børns perspektiver? Er det de samme børn, vi altid får øje på?
- Hvordan arbejder vi regelmæssigt med børnenes feedback fx på personalemøder, som input til vores faglige dialog?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle det pædagogiske læringsmiljø? Hvilke nye indsigter nåede vi frem til? Hvad ændrede vi som resultat af vores indsigter?
- I hvilke situationer kunne det være relevant at inddrage børnenes perspektiver, hvor vi ikke gør i dag?

1. Hvordan arbejder vi med løbende at følge børnenes spor, oplevelser og interesser? Hvad gør vi for at indfange alle børns perspektiver? Er det de samme børn, vi altid får øje på?

Vi bestræber os på at være nærværende og deltagende voksne, der nysgerrigt spørger ind til legen eller aktiviteten. Desuden sørger vi for at give børnene ro og tid til fordybelse samtidigt med, at vi har fokus på, at de voksne flytter sig fysisk for at møde børnene hvor de er.

Vi deler børnene i mindre grupper, så vi bedre ser det enkelte barn og dets individuelle behov - bl.a. har vi fokus på de stille børn.

Vi er opmærksomme på, at alle børn høres i samling.

Vi vælger emner eller aktiviteter efter børnegruppens behov og interesse. Vi laver børneinterviews som redskab til evaluering.

Det er personalets ansvar at skabe rammerne for at sikre børns deltagelse. Personalet giver børnene omsorg, nærvær og tryghed til at kunne lære og udvikle sig. Desuden er vi bevidste om, at børnene har forskellige personligheder og udfordringer.

Læringsmiljøet er tilpasset børnene så legesagerne m.m. er i børnehøjde.

2. Hvordan arbejder vi regelmæssigt med børnenes feedback, fx på personalemøder, som input til vores faglige dialog?

Vi tager feedback fra børnene med som et punkt på stuemøderne, til brug af en evaluering. I vores hverdag snakker vi, lytter og giver plads til børnenes individuelle oplevelser.

3. Hvornår har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle det pædagogiske læringsmiljø?

Hvilke nye indsigter nåede vi frem til?

Hvad ændrede vi som resultat af vores indsigter?

Vi har senest brugt børnenes perspektiv ved fokus på dannelse ved måltiderne.

Her har vi lavet talebobler med vejledning til børn, personale og forældre.

Vi har fokus på, at børnene lærer at bede hinanden om hjælp til de ting de ønsker at få - såsom f.eks. mælk, tømmeskål.

Resultat: børnegruppen bliver delt op i grupper og sidder ved flere borde ude i grupperummene.

Efterfølgende hørte vi børnene blive bedre til at bruge hinanden og bede om hjælp.

Børnene er blevet bedre til at tale pæner til hinanden. Men generelt fik børnene en bedre viden om hvordan man taler til og med hinanden.

4. I hvilke situationer kunne det være relevant at inddrage børnenes perspektiver, hvor vi ikke gør det i dag?

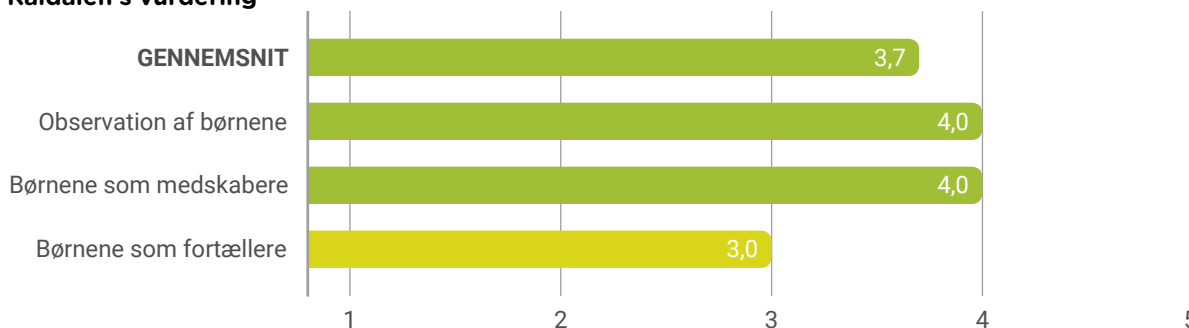
I forbindelse med, at vi skal have emner og tema uger, vil vi spørge børnene til råds og planlægge derudfra.

2.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Kaldalen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse forskellige tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

2.2.1.1 Kaldalen's vurdering

2.3 Børns leg

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan giver vores pædagogiske læringsmiljø børnene mulighed for at bruge deres fantasi og lege?
- Hvad gør vi for at arbejde med børnenes forskellige roller og positioner i legen?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan arbejder vi med at understøtte, at alle børn har mulighed for at være med i legen? Er der børn, som vi oplever, står uden for legen, og hvad gør vi ved det?

- Hvordan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg?

1. Hvordan giver vores pædagogiske læringsmiljø børnene mulighed for at bruge deres fantasi og lege?

2. Hvad gør vi for at arbejde med børnenes forskellige roller og positioner i legen?

Børnene får mulighed for at bruge deres fantasi og lege igennem hverdagsrutiner, dagligdagen, spontane og planlagte aktiviteter og lege.

Gennem planlægning og evaluering vil vi skabe læring så børnene bliver udfordret sprogligt, socialt og motorisk, på den måde sikrer vi os, at børnene bliver præsenteret for noget nyt.

Vi har også gode læringsstationer i børnehøjde. I Fællesrummet er der lavet mange forskellige læringsmiljøer, som hele tiden er i forandring og som der videreudvikles på. Vi vil lykkes med at skabe rum i rum så der er plads til uforstyrret leg. Vi vil sørge for, at der er en vedligeholdt legeplads, så der er mulighed for fysisk udfoldelse og plads til fordybelse i forskellige små hjørner og kroge.

Vi har skærpet fokus på børn i udsatte positioner og prøver på at lave individuelle indsatser. Alle børn skal være en del af fællesskabet, derfor guider og vejleder vi børnene ind i fællesskabet. '

Vuggestuen er i gang med at lave en ny og større legeplads. En legeplads som understøtter gode læringsmiljøer og indbyder til leg og hygge uanset alder. Der skal være legetøj som inspirerer til fællesskab, rolleleg og kreativ leg.

3. Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?

Vi tilbyder nye emner i de forskellige læringsstationer. Periodevis har vi forskellige ting fremme f.eks. trylledej m.m.

Vi har legekasser med forskellige emner: f.eks. fødselsdag, frisør, købmand, soldater/kriger, mor, m.m. ,som børnene præsenteres for.

Børnene lærer at indgå i leg og udvikle fællesskaber og nye relationer.

4. Hvordan arbejder vi med at understøtte, at alle børn har mulighed for at være med i legen? Er der børn, som vi oplever, står uden for legen, og hvad gør vi ved det?

Vi arbejder ud fra redskaberne i Herning-modellen: Noget af det, som er vigtigst i hverdagen er at vi:

Anerkender barnet.

Italesætte det enkelte barn

Roser barnet

Coache børnenes leg

Støtter barnet i legen.

Vi hjælper børnene ind i lege og fællesskaber f.eks ved at have legemakker og ja hatten på - vi er opmærksomme på børn i udsatte positioner.

har spontane og voksenplanlagte lege og aktiviteter.

Vi hjælper i konflikter og øver konfliktløsning med børnene.

5. Hvordan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg?

Ved observationer og iagttagelser af børnene.

Udviklingsplaner på det enkelte barn og aktiviteterne/leg + nye mål

Evaluering i hverdagen og på møder.

Børnene har medindflydelse, vi har samtaler med børnene og lytter til det de siger.

Vi hjælper og deltager i børnenes leg.

Via dialogprofiler, sprogvurderinger, udviklingsplaner.

Via dialog og samarbejde med forældrene samt møder med tværfaglige samarbejdspartnere.

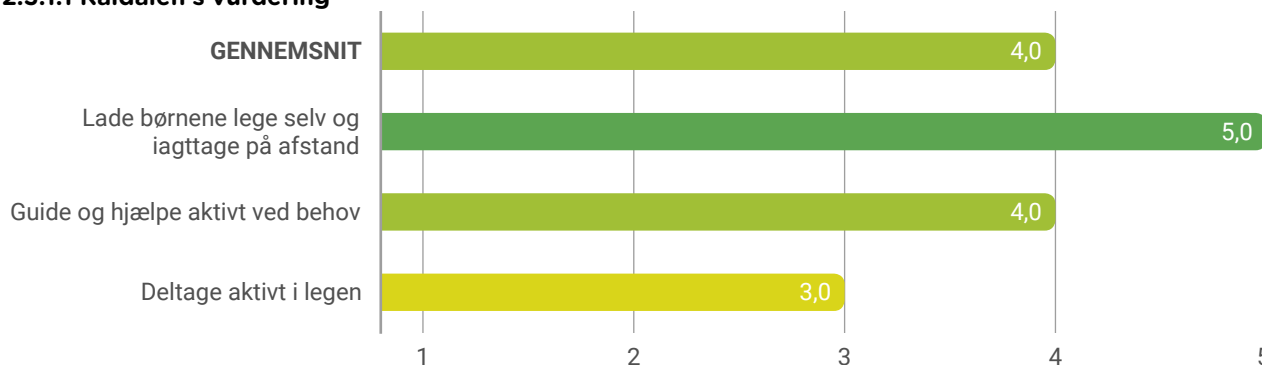

2.3.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Kaldalen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad indtager vi disse forskellige roller for at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn?

2.3.1.1 Kaldalen's vurdering

2.4 Det brede læringsyn

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- På hvilke måder har vi fokus på læringsprocesser gennem hele dagen (leg, børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter og rutiner)?
- Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring? Hvordan kan vi følge og støtte barnets undren og nysgerrighed? Hvordan udfordrer og støtter vi børnene i at få nye ideer og erfaringer med vedholdenhed og gåpåmod?
- Oplever vi, at det er alle børn, der viser deres undren og nysgerrighed ved fx at stille spørgsmål e.l.? Hvad tænker vi om, og hvad gør vi for, de børn, der sjældent giver udtryk for deres undren og nysgerrighed?
- Hvordan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkes med det pædagogiske læringsmiljø i forhold til, hvad børnene får ud af det? Hvordan sikrer vi, at vi kommer hele vejen rundt i forhold til de seks læreplanstemaer?

1. Fokus på læringsprocesser gennem hele dagen.

Læringsprocessen vil foregå gennem vores faste rutiner hele dagen, såsom ved måltider, aflevering og afhentning, i garderoben, dække bord, skifte ble, samlingsstund, overgange, hygiejne m.m. Vi vil bruge sproget og kommunikationen til at guide, coache og vejlede børnene til læring og selvhjulpethed.

Vi griber børnenes nysgerrighed og undren for således at skabe læring. Børnene gengiver de aktiviteter de har lært om, når de er sammen med andre.

Vi har mål for læring igennem planlagte/voksenstyrede emner og aktiviteter.

2. Vi vil skabe rammer for læring i leg ved at:

De voksne planlægger emner ud fra de 6 læreplanstemaer, hvor vi har udvidet læreplanstemaet ved at indtænke de fælles pædagogiske grundlag.

De voksne igangsætter, bidrager og deltager i legen.

Vi forfølger børnenes undren og nysgerrighed - f.eks. prøver vi at fastholde børnenes interesser ved at koble mere information på samt være undersøgende i vores tilgang til viden.

Vi arbejder meget med følelser, især ved de små børn, det at lære at få forståelse for følelser, tanker og socialt samspil m.m.

3. Hvad tænker vi om, og hvad gør vi for, de børn, der sjældent giver udtryk for deres undren og

nysgerrighed?

Via dialog vil vi stille opklarende spørgsmål til det enkelte barn for at forstå dets handling og adfærd. Vi vil vise, vi vil børnene f.eks. ved at spørge ind til deres leg, vise interesse og nysgerighed for dem og på den måde få børnene til at åbne sig/fortælle.

Vi skaber tryghed og tillid for det enkelte barn ved at dele børnene i mindre grupper.

4. Hvordan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkes med det pædagogiske læringsmiljø i forhold til, hvad børnene får ud af det? Hvordan sikrer vi, at vi kommer hele vejen rundt i forhold til de seks læreplanstemaer?

Vi har løbende evalueringer bl.a. med fokus på børnenes egne udsagn og kommentarer. På stuemøderne reflekterer vi over, hvad der fungerer og hvad der ønskes forbedret.

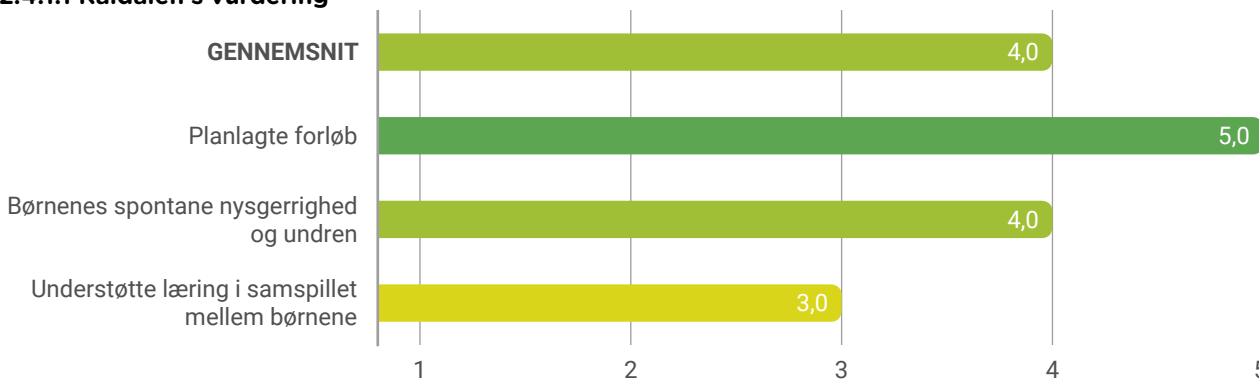
Vi sikrer os, at vi når hele vejen rundt om de 6 læreplanstemaer ved at lave årsplan og rammesætte tid til forberedelse.

2.4.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Kaldalen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på hver af disse tilgange, når vi arbejder med brede læringsprocesser? Arbejde med/ud fra...

2.4.1.1 Kaldalen's vurdering

2.5 Samspil og relationer

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever et nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen? Hvad skal der til, for at nærvær og fordybelse opstår? Hvad kan vi gøre for at få mere ud af det?
- Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov? Hvad kendetegner de situationer, og hvad kan vi gøre anderledes for at ændre på dem?
- Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer? Hvad oplever vi, er en god kommunikation mellem os og børnene? Har vi fokus på at spørge ind til børnenes oplevelse med åbne spørgsmål som: 'Kan du fortælle mig, hvad der skete?', 'Hvordan kan vi løse det sammen?', 'Hvilke andre ideer kan du komme i tanke om?'
- Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trygge tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

1.Nærvær og fordybelse:

Vi har arbejdet med, hvordan vi i garderoben bruger tid på læring og ser det enkelte barn i øjnene. Tiden i garderoben bliver en aktivitet/læring i rutinen

Gennem struktur, piktogrammer og opdeling af børnegruppen kan vi fordybe os sammen med børnene i hverdagen.

Vi bruger tid på børnenes konflikter. Giver dem tid til at forklare sig og mulighed og redskaber til selv at løse konflikter.

Vi bruger:

Fri for mobberi . Inklusionsstrategien.

Trin for trin og START

Herning Model og der bruges Zone for nærmeste udvikling

Vi vil gerne lære børnene at aflæse hinanden.

Vi hjælper børn ind i fællesskabet ved at tage del i legen og guide dem.

Børnene skal føle tryghed i at hente hjælp hos de voksne.

2. Hvornår er det svært at være tilgængelige for børnene:

Det er svært at være tilgængelig i ydertimerne, hvor der ofte er få personaler.

Dokumentationskrav og administrative opgaver tager tid fra børnene, samt sygdom og ferie. Det der kendetegner disse situationer er følgende: vi kan ikke være proaktive og udføre vores planlagte aktiviteter.

3. Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer?

Hvad oplever vi, er en god kommunikation mellem os og børnene?

Vi sørger for, at der er et læringsmiljø i børnehøjde, der indbyder til kommunikation.

Vi bruger: Øjenkontakt og girafsprog.

Vi ønsker at have en positiv tilgang til børnene - vi lytter til dem og spørger ind til situationer -

prøver at få børnene til at indgå aftaler og kommunikere med hinanden - børnene skal selv lære at finde løsningsforslag.

Vi sætter ord på børnenes følelser - og hjælper dem med aflæse andre børns kropssprog.

4. Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trygge tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

Vi bruger Herning Modellen f.eks.

Vi fremhæver de gode historier ved det enkelte barn.

Bruger ros, naboros og anerkendelse

Legemakker- Ja hatten på.

Finde barnets styrkesider og gennem det gøre barnet attraktivt at lege med.

Trivsel og omsorg for barnet.

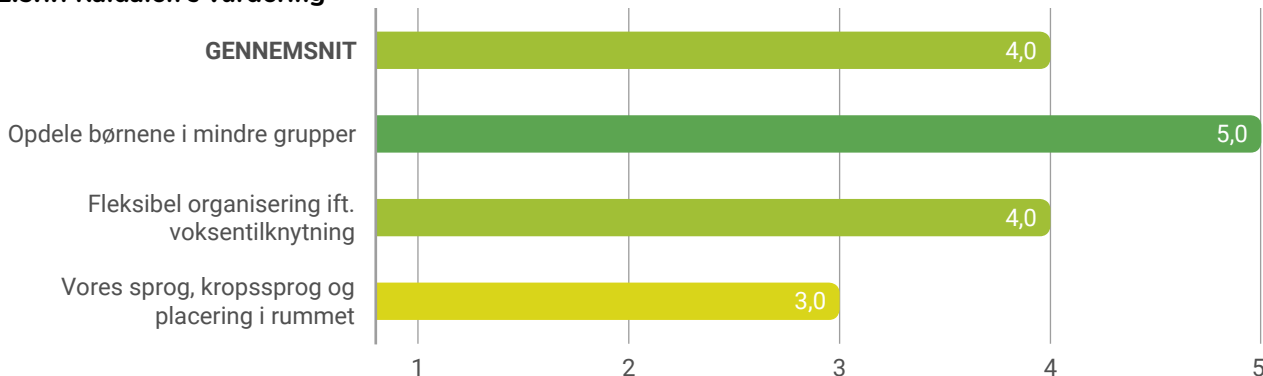
Forældresamarbejde.

2.5.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Kaldalen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på disse tilgange i vores arbejde med at skabe gode samspil og relationer?

2.5.1.1 Kaldalen's vurdering

2.6 Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvilken pædagogisk tilgang arbejder vi ud fra for at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefællesskab? Hvordan er der forskel på vores praksis i forhold til forskellige aldersgrupper?
- Hvordan vurderer vi alle børnenes muligheder for at udvikle sig og få nye relationer? Er der noget, vi kan gøre anderledes for at give nogle børn bedre muligheder for at opbygge og have gode relationer?
- I hvilket omfang har vi faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i det pædagogiske læringsmiljø? Hvordan sikrer vi, at vi også har blik for og inddrager de børn, der fx ikke selv henvender sig og ikke deltager aktivt i lege og aktiviteter?
- Når vi ser på vores praksis den seneste måned, hvornår er det så lykkedes os at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i fællesskabet? I hvilke situationer lykkedes det ikke - og hvorfor?

1. Hvilken pædagogisk tilgang arbejder vi ud fra for at sikre at børnene er en del af børnefællesskabet?

Børnehavegruppen:

Vi tager udgangspunkt i udsatte børns interesser og styrkesider. Vi guider børnene i legen og er med til at støtte udsatte børn, ved at vise over for de andre børn, hvilke ressourcer de har at byde ind med. Alle børn er kompetente og har ressourcer at byde ind med. Vi tager del i børnenes leg og hjælper dem ind i legen. I Kaldalen bruger vi "Zone for nærmeste udvikling". Vi bruger Herning Modellens pædagogik og støtter op om det enkelte barn.

For at danne fællesskaber og relationer deler vi børnene i mindre grupper på tværs af alder, men børnene er også delt op i deres egen årgang i løbet af dagen.

Vi forfølger børnenes spor og giver dem medbestemmelse på deres hverdag.

I forhold til vuggestuen:

De voksne er med på gulvet for at skabe interesse så alle børn kan være med i fællesskabet:

-Alle er en del af legen – parallelleg

-Trille bold – bygge tårn og vælte.

-Vi iagttager børnene og tager udgangspunkt i, hvad de kan lide at lege med. Herfra bygger vi legen op.

2. Hvordan vurderer vi alle børns muligheder for at udvikle sig og få nye relationer?

Er der noget vi kan gøre anderledes for at give nogle børn bedre muligheder for at opbygge og have gode relationer?

Vi er opmærksomme på, at børn i udsatte positioner er særligt modtagelige for indtryk. Derfor vægter vi en tydelig struktur i hverdagen, så de ikke selv skal bruge ressourcer på at regne ud, hvad der forventes af dem.

Vi tager udgangspunkt i at ændre konteksten for at kunne rumme børn i udsatte positioner.

Vi arbejder på, at børnene er trygge ved alle voksne.

Vi har en del 2-sprogede børn – vi sørger for at styrke deres sprog ved, at børnene deltager i sproggruppe hver uge med en pædagog - med bl.a. dialogisk læsning.

Brede legemulighederne lidt ud. Præsenterer børnene for de børn de ikke altid leger med.

Italesætte det vi vil se mere af.

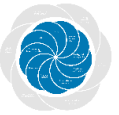
Forældresamarbejde. Vi opfordrer til at børnene laver legeaftaler. Vi forventer, at forældrene støtter op om vores tiltag f.eks. udviklingsplaner m.m.

Vuggestuen.

Udover ovennævnte:

Børn skal have tætte relationer til de voksne, som skal være med til at danne relationer på tværs af aldersgruppen i vuggestuen. De daglige aktiviteter skal planlægges så alle aldersgrupper kan lære noget af dem. En ny opdeling af børnene kan føre til nye relationer i gruppen.

Emotional nærvær og de basale behov prioriteres.

3. I hvilket omfang har vi faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi reflekterer i hverdagen. De voksne er i dialog med hinanden på stuemøder og p-møder. Vi evaluerer og laver udviklingsplaner om det enkelte barn, når vi har en bekymring. Dernæst indkalder vi til samtaler med forældrene.

Vi afholder tværfaglige møder: f.eks. netværksmøder, RCM-møder, henvisning til andre eksterne rådgivnings-instanser

Vi bruger forældrene som medspillere. Vi har en faglig dialog med forældrene, hvor vi kommer med råd og vejledning. Vi kan tilbyde samarbejde med vores AKT, der kan vejlede os alle både forældre og personale.

Vi forsøger at have fokus på at ændre vores tiltag så vi får det enkelte barn med i fællesskaberne.

4. Når vi ser på praksis den seneste måned hvornår er det så lykkedes os at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i fællesskabet? I hvilke situationer lykkedes det ikke – og hvorfor?

Vi strukturerer vores hverdag ved, at den voksne er proaktiv og igangsætter lege - vi prioriterer forudsigelighed for barnet.

Vi oplever at det lykkes, når der er klare aftaler om fremgangsmåden - og aftalerne overholdes.

Vuggestuen.

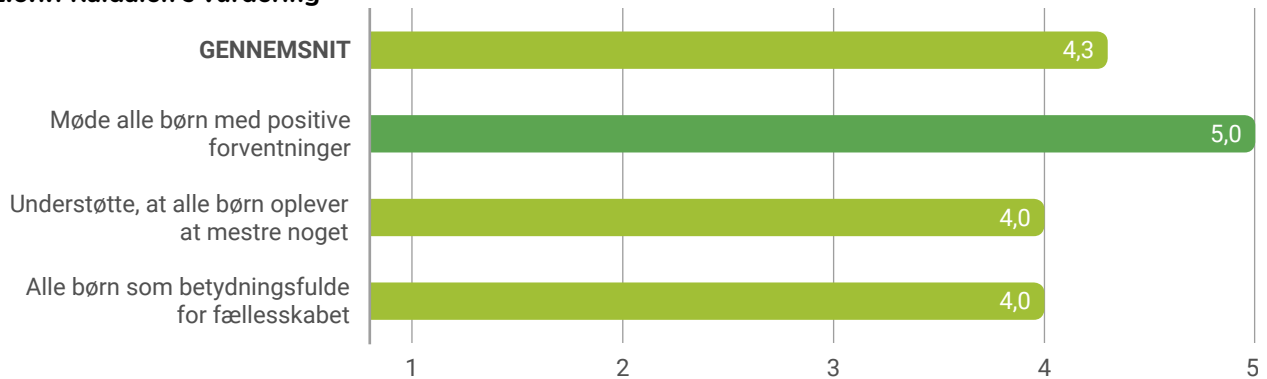
Vi arbejder på, at de nye børn bliver kørt ind i vores rutiner uden at glemme de andre børn, som har været her i længere tid.

2.6.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Kaldalen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse tilgange til at sikre, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i børnefællesskaberne?

2.6.1.1 Kaldalen's vurdering

2.7 Evaluerende pædagogisk praksis

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan undersøger og evaluerer vi de pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Har vi fastsat et fokus eller formål med vores løbende evaluering af pædagogiske læringsmiljø? Hvor står vi stærkt/svagt? Hvordan oplever vi, at vi fagligt set er klædt på til at evaluere og undersøge?
- Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk? Hvordan definerer vi "systematisk"?
- Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse frem for blot aktiviteterne eller blot på børnenes læring?
- Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering, til at justere vores pædagogiske læringsmiljø? Hvornår har en konkret evaluering senest givet ny indsigt i børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse, der har ført til ændring i vores praksis?

1. Hvordan undersøger og evaluerer vi det pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Har vi fastsat et fokus eller formål med vores løbende evaluering af det pædagogiske læringsmiljø?

Vi reflekterer og evaluerer på stuemøder -pædagogmøder og personalemøder. Desuden reflekterer vi 5 min. med hinanden i løbet af dagen omkring børn og aktiviteter.

Vi arbejder med proaktive strategier inspireret af Herning Modellen, desuden bruger vi de redskaber, der er givet i Hjernen og Hjertet.

Via vores daglige dialog med forældrene tilrettelægger vi dagen bedst muligt for barnets trivsel.

2. Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk?

Hvordan definerer vi "systematisk"?

Gennem vores årshjul sikrer vi os, at vi når igennem målene med hensyn til de 6 læreplanstemaer og det pædagogiske grundlag. På stuemøderne er der et fast punkt på dagsordenen, som hedder evaluering, her anvender vi et evalueringsskema. I Herning Kommune er der nogle obligatoriske krav, som vi følger, såsom sprogvurderinger, dialogvurderinger, sprogtrappe, de ligger på Hjernen og Hjertet.

Vi holder samling hver dag, hvor børnene har mulighed for at give deres mening tilkende.

3. Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse frem for blot på aktiviteterne eller blot på børnenes læring?

Ved hjælp af vores evalueringsskema forholder vi os til hvordan børnenes trives, udvikles og dannes.

Vi har fokus på trivsel, udvikling, læring og dannelse hos det enkelte barn, børn i udsatte positioner, de to sprogede, og hele børnegruppen.

Vi har en selvkritisk og reflekterende tilgang til at se muligheder for at ændre praksis.

4. Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering, til at justere vores pædagogiske læringsmiljø?

Hvornår har en konkret evaluering senest givet ny indsigt i børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse, der har ført til en ændring i vores praksis?

Vi laver Udvidede SMTTE modeller over vores aktiviteter og forskellige læringsstationer.

Vores evaluering danner grundlag for kommende projekter - aktiviteter -emneuger og ud fra ovennævnte planlægger vi nye forløb.

Dokumentation af aktiviteter visualiseres for forældrene via Aula - således kan forældre og barnet evaluere dagen sammen.

Eksempler: Vi har blandt andet ændret på vores morgenmadssituation og aflevering af det enkelte barn.

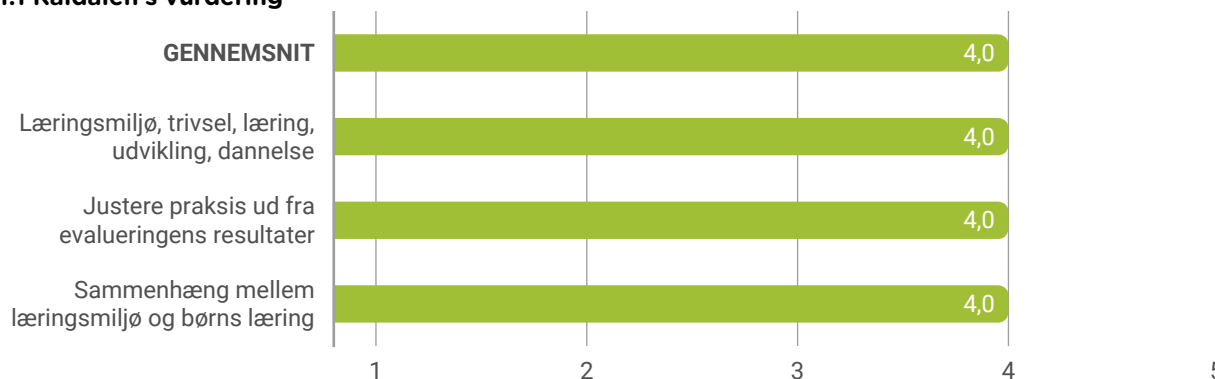
Hverdagsrutinerne er ændret til hverdagslæring som f.eks Garderoben, spisesituationen m.m.

2.7.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Kaldalen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad er vi opmærksomme på følgende dimensioner, når vi evaluerer vores pædagogiske praksis?

2.7.1.1 Kaldalen's vurdering

2.8 Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan samarbejder og kommunikerer vi i det daglige med forældrene om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvilke rammer og regler har vi for forældresamarbejde? (Det gælder både de overordnede rammer og den konkrete håndtering i hverdagen. Er det fx ok at afbryde en aktivitet med børnene, hvis en forælder har brug for en snak?)
- Hvordan oplever vi samarbejdet med forældrene i forhold til at rådgive og vejlede dem om deres barns trivsel, udvikling, læring og dannelse?
- Hvordan arbejder vi med at møde forældrene forskelligt og tilpasse samarbejdet ud fra deres behov?
- Hvad ved vi om, hvordan forældrene oplever vores samarbejde, rådgivning og vejledning? Inddrager vi synspunkter og viden fra forældrene?
-

1. Hvordan samarbejder og kommunikerer vi i det daglige med forældrene om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Vi er dagligt i dialog med forældrene både verbalt og nonverbalt såsom når vi lægger dokumentation op på Aula. Vi lægger vægt på at fortælle de gode historier fra hverdagen og at være fagprofessionelle i vores tilgang til forældrene.

Forældrene har altid mulighed for at få sig en snak eller komme og aftale en samtale med kontaktpersonen. Vi har en primær voksen tilknyttet det enkelte barn igennem hele vuggestuetiden og en ny voksen gennem hele børnehavetiden.

2. Hvordan oplever vi samarbejdet med forældrene i forhold til at rådgive og vejlede dem om barns trivsel, udvikling, læring og dannelse?

Vi oplever at forældrene er lydhøre og samarbejdsvillige med hensyn til en god udvikling, trivsel, dannelse og læring. Vi kan se betydningsfulde fremskridt, når der samarbejdes omkring barnet.

3. Hvordan arbejder vi med at møde forældrene forskelligt og tilpasse samarbejdet ud fra deres behov?

Vi forsøger at opbygge tillid og tryghed til alle familier. Der afholdes opstartssamtaler, 3 mdr.

samtaler og forskellige typer af møder med eksterne samarbejdspartnere.

Vi sender nyhedsbreve ud.

Vi inviterer til sociale arrangementer og opfordrer forældre til at deltage. Ligeledes oplyser vi om de lokale fritidstilbud i kulturcenteret.

Vi bestræber os på at få et vist kendskab til familiens ressourcer og derigennem tilpasse vores forventninger til samarbejdet. Vi er opmærksomme på at lytte til forældrenes oplevelser og kendskab til deres eget barn.

4. Hvad ved vi om, hvordan forældrene oplever vores samarbejde, rådgivning og vejledning Inddrager vi synspunkter og viden fra forældrene?

Vi har generelt et godt forældresamarbejde, de er oftest positive og kommer med rosende ord om vores tiltag.

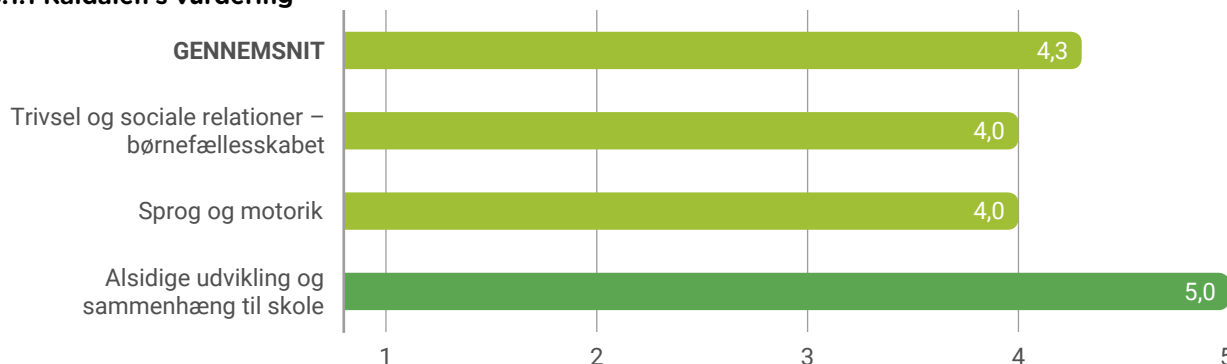
Vi får respons fra bestyrelsesmedlemmerne, de kommer med rosende ord til os og ellers får vi feedback fra forældre på forældremøderne.

2.8.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Kaldalen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkes vi med, at forældrene er aktive medspillere om barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse dimensioner? Styrke barnets...

2.8.1.1 Kaldalen's vurdering

2.9 Sammenhængende overgange

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi ud fra læreplanen for at skabe sammenhæng for børn og forældre i overgangen fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til skole og SFO/fritidshjem?
- Hvordan arbejder vi med en tryk overgang til det næste tilbud? Fx aktiviteter som at besøge det nye sted, tæt dialog med fagprofessionelle fra andre tilbud, arbejde med overgangsobjekter o.l.
- Oplever vi, at vi har et fælles værdisæt med det andet dagtilbud eller skole og SFO/fritidshjem? Er vi enige om, hvad der skal til fra begge parter for at skabe en sammenhængende overgang?
- Hvad ved vi om dagplejerens/sundhedsplejerskens/pædagogens/lærerens faglighed og daglige praksis? Hvordan kan vi blive klogere på det, og hvordan kan den viden bidrage til at skabe sammenhæng?

1. Hvordan arbejder vi ud fra læreplanen for at skabe sammenhæng for børn og forældre i overgangen fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til skole og SFO ?

Vi arbejder på at have den røde tråd fra vuggestue/dagpleje og til skolestart. Vi har retningslinjer for de forskellige overgange:

- fra dagpleje til børnehave.
- fra vuggestue til børnehave.
- fra Mariehøns til førskolegruppen.
- fra førskolegruppen til 0. kl.
- fra skole til SFO.

2. Hvordan arbejder vi med en tryk overgang til det næste tilbud?

Fx aktiviteter som at besøge det nye sted, tæt dialog med fagprofessionelle fra andre tilbud, arbejde med overgangsobjekter o.l..

Fra Dagpleje til børnehave.

Det er vigtigt, at dagplejebørnene får kendskab til vores hus, personalet og de andre børn, før de skal starte i børnehaven. Dette er vigtigt for, at de kan have en tryk og rolig opstart hos os. Derfor mødes Børnehaven- og vuggestuens børn i Kulturcentret en formiddag om ugen med den kommunale dagpleje + privat dagpasningsordning

Dagplejerne kommer på besøg i børnehaven når de har et barn, der snart skal starte i børnehaven. Desuden deltager Dagplejerne i arrangementer sammen med os f.eks motionsdag, fastelavn, julegudstjeneste.

Forældrene opfordres til at komme på besøg i børnehaven, sammen med børnene, inden de skal starte i børnehaven.

Vi stiller vores AKT- vejleder til rådighed.

Vi er gæstedagplejer for de kommunale dagplejere i området.

Overgang fra Vuggestue til børnehaven.

Dialog med forældrene ang. Samarbejde om at gøre barnet klar til børnehave især fra 2-års alderen. Eks. Selvhjulpnehed, sprog, pottetræning, faste sovetider.

Fra barnet er ca. 2 år øves vuggestuebarnet i at komme ind og ligge på en madras for at sove til middag. Her mødes barnet med børnehavebarnet, som skal sove til middag.

Der laves en dialogvurdering ved overlevering til børnehaven og efterfølgende samtale med forældrene. Desuden afholdes der en opstartssamtale og en 3-mdr. samtale.

Glidende overgang fra vuggestue til børnehaven – vuggestuebarnet får mulighed for, hver dag, at være sammen med de større børn i åbne- og lukkesituationerne. Der arbejdes med heldagslæring og børnenes dannelse, trivsel, udvikling og læring for at socialisere dem til næste overgang, som er børnehaven.

Overgange fra Mariehøns til Førskolebørnene

Vi har fokus på heldagslæring, hverdagsrutiner og lærerplanstemaerne.

Det er vigtigt, at børnene lærer at tage mere ansvar - bliver mere robuste, og at de lærer at blive mere selvhjulpne, så de bliver klar til at komme i førskolegruppen. Dette arbejdes der med på følgende måde: Fri for mobberi og Herning modellens handleanvisninger, for at lære børnene at omgås hinanden på en god og respektfuld måde. Vi øver handlemuligheder når noget er svært. Vi øver os i, at børnene taler med hinanden og ikke kun om hinanden, når der opstår konflikter.

Vi holder samling dagligt, hvor børnene træner i at sidde pænt og holde fokus. Vi øver os i at sige noget højt foran alle de andre i rundkredsen.

Mariehønsene/mellemgruppen er i perioder med hos førskolegruppen på grund af for få børn i førskolegruppen.

Overgange fra førskolegruppe til 0. klasse.

Vi er så heldige, at skole, SFO og børnehaven ligger på samme matrikel og derfor benytter vi os af SFO'ens lokaler. I sommermånederne går førskolebørnene over og låner SFO'ens lokaler, her arbejdes der med førskoleopgaver og tilvænnning til SFO'en. Det har så den gevinst, at børnene hver dag er i dialog med skolebørnene og lærerne - så på den måde oparbejdes der tryk og tillid for alle.

Børnene i førskolegruppen gøres tryk ved at øve skolegang - de øver robusthed, koncentration, motorik, tal, bogstaver og dialogisk læsning m.m.

Ved overlevering til skolen afholder vi et mundtligt fagligt overleveringsmøde med lærerne - ligeledes er der udarbejdet en Dialogvurdering, på alle førskolebørn, i Hjertet og Hjernen, som

skolen får kendskab til når barnet starter i 0.kl.

Eksempler på sammenhæng og overgange for førskolegruppen:

0.kl. besøger førskolegruppen og omvendt ca. 4 gange på et år.

Førskolegruppen inviteres over for at se skolens teaterstykke.

0.kl. inviteres til Lucia-dag i Kaldalen

Fælles julehyggedag.

Førskolegruppen har en Læseven fra 3. kl., som de mødes med inden skolestart. Læsevennen kommer og læser højt for førskolebarnet ca. 2 gange om måneden. (april-juni)

1. juni går førskolebørnene over i 0.kl. og følger undervisningen derovre fra kl. 11.30 - 13.00

Fyraftensmøde (information om førskolegruppens tiltag til forældrene)

Forældreinddragelse/forældresamarbejde.

Overgang fra skole til SFO/Uglebo.

Børnene kender personalet i SFO'en, da personalet også har timer i børnehaven og har været en del af børnehavens hverdag om formiddagen.

Personalet fra SFO'en henter og bringer de nye 0.kl. til og fra skole de første 14 dage. (Morgen og eftermiddag)

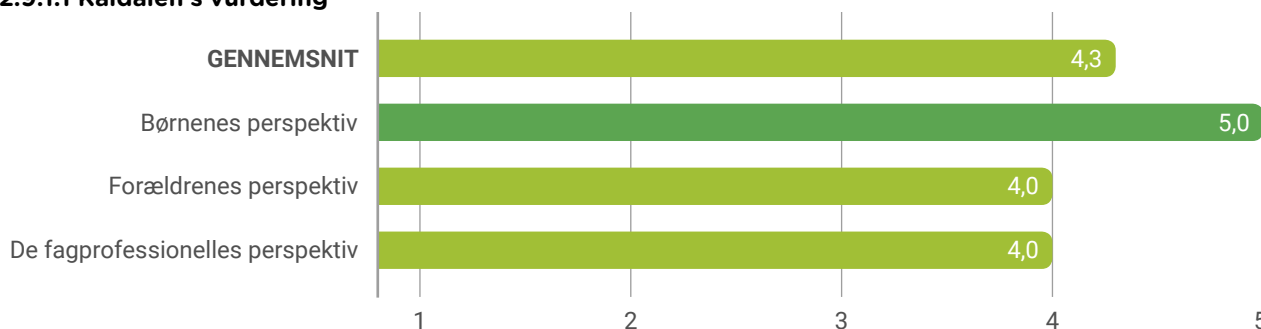
Personalet i SFO'en giver "beskeder" videre til lærerne + omvendt- der samarbejdes omkring det enkelte barn. Vi deltager i Skole- hjem samtaler i 0.kl. i efteråret.+Fælles julehyggedag.

2.9.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Kaldalen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad inddrager vi disse perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange?

2.9.1.1 Kaldalen's vurdering

3 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan.

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

Beskriv kort:

- **Hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?**
- **Hvordan lokalsamfundet inddrages som en ressource med henblik på at skabe trygge og pædagogiske læringsmiljøer for børnene?**

Vi har informeret om den styrkede læreplan på et forældremøde og forældrebestyrelsen har fået et oplæg om læreplanen.

Gennem vores daglige rutiner og heldagslæring har vi dokumenteret læreplanen ude på stuen. Vi har sat talebobler op, som er synlige for forældrene og håber så de er medvirkende til et endnu bedre forældresamarbejde og dialog barn- forældre imellem.

Medarbejdere og forældrebestyrelsen har udarbejdet en "Forældreguide til inklusion i Skarrild/Karstoft Landsbycenter."

Vi inddrager lokalsamfundet på forskellig vis:

Vi har en gruppe af ældre "Landsbycentrets Venner", som bakker op om institutionen og skolen. De hjælper ved de årlige traditioner, højtider, motionsdage, gå-ture og vennerne kommer og læser højt for børnene og spiller spil sammen med dem. Et initiativ, der betyder samvær, nærhed og ro. Mødet på tværs af generationerne er givtigt og skaber glæde hos begge parter.

Vi bruger det vi har i nærområdet, såsom Købmand, Kirke, Flyvergraven, Landbrug, Skovsnogen, Momhøje Naturcenter, Sportspladsen, Skove og Naturområder m.v. og giver Skarrild/Karstofts kultur og historier videre til børnene via forskellige emner og aktiviteter.

Vi har en minibus "Kalle," som giver os mulighed for ture, med en lille gruppe børn, til bl.a. biblioteket, Skovsnogen, Momhøje Naturcenter, Løvbakkerne m.m.

Vi benytter os af de tilbud, der kommer udefra. Såsom Børneteater og Kunstbussen m.m.

Vi har en Støtteforening som afholder forskellige arrangementer for hele Landsbycentret til fordel for Skole, Børnehave og SFO.

3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30).

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske børnemiljø kan eksempelvis omhandle støjniveau, indeklima, plads til fysisk udfoldelse og stille aktiviteter, hygiejneforhold, lysforhold, garderobe, legeplads og udearealer, stuenes indretning og størrelse mv.

Det psykiske børnemiljø kan fx omhandle samspillet mellem børn og voksne, herunder om samspillet er kendetegnet ved gensidig respekt og tolerance, børnenes indbyrdes samspil, herunder om børnene i deres sprog og handlinger indbyrdes respekterer hinanden, om der blandt børn og personale er plads til og accept af menneskers forskellighed, om der finder mobning sted blandt børnene, mv.

Det æstetiske børnemiljø kan fx omhandle, hvorvidt stuenes indretning og udsmykning virker stimulerende og inspirerende på børnene, samt hvorvidt omgivelserne indenfor og udenfor er udformet på en måde, som fremmer børnenes lyst til at bevæge og udfolde sig, fordybe sig, have stille lege mv.

Det Fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.

Kaldalen er en nybygget institution fra oktober 2017, den er rummelig og alt er nyt og spændende indrettet.

Der er gode fysiske rammer og optimale ventilationsforhold, gode toiletforhold og støjniveauet er acceptabelt.

Børnene er trygge ved at gå på toilet. Der er ringklokker så børnene kan få fat i en voksen når de har brug for hjælp.

Legeplads. Vi har en god og større legeplads, hvor vi stadigvæk udvikler på vores læringsmiljøer. Der er desuden mulighed for at benytte skolens sportsplads, som ligger lige ved siden af institutionen.

Kaldalen er et rart sted at komme og et rart sted at være. Børnene har indflydelse på deres hverdag, de er medbestemmende i, med hvem og hvor de vil lege samt hvad de vil lave. Vi arbejder kontinuerligt på at tilpasse børnemiljøet til de behov, som vi ser blandt børnene. Det betyder at børnemiljøet ændrer sig i takt med læringsmiljøet og aldersgruppen. f.eks. laver vi aktiviteter efter børnenes interesser og behov. Vi inddeler børnene i mindre grupper, vi har øje for hvert enkelt barn, og prøver på at skabe plads til meningsfuldt og nærværende samvær. Vi er opmærksomme på, at det enkelte barn skal være en del af fællesskabet og have gode relationer til børn og voksne.

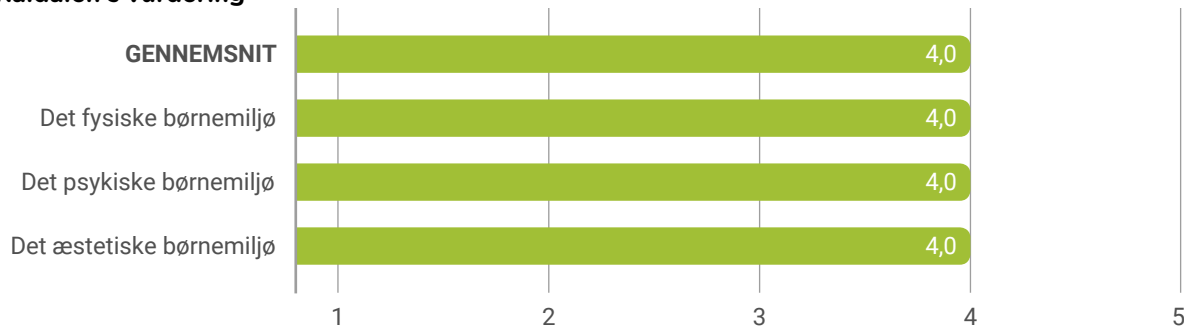

3.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Kaldalen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkedes det os at skabe et sundt og udviklende børnemiljø indenfor disse tre områder (med inddragelse af børneperspektivet)?

3.2.1.1 Kaldalen's vurdering

4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

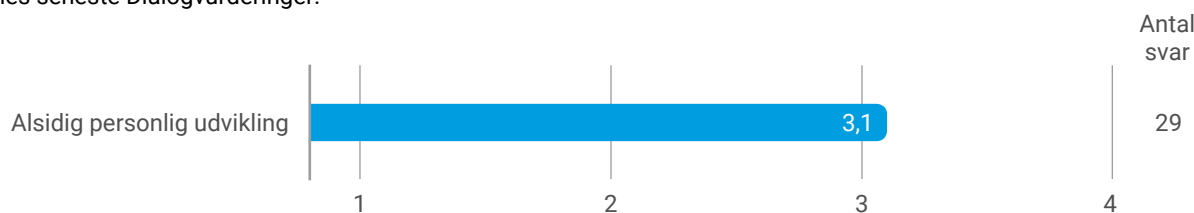
4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, trykthed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes alsidige personlige udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling.

I Kaldalen arbejder vi med at give plads til, at barnet udvikler sig til en selvstændig, robust og empatisk person. Vi vil lære børnene at kunne håndtere modgang og konflikter, så de lærer at

være aktive medskabere af deres eget liv. Legen har en værdi i sig selv og skal være en vigtig del af dagtilbuddet. Børnene udvikler sig gennem leg og erfarer sig selv på nye måder.

- Det pædagogiske personale sætter rammer for at fremme børnenes deltagelse og motivation til leg. Legen skal hjælpe børnene med at lære at indgå i fællesskaber og fordybe sig og udvise vedholdenhed.
- De daglige rutiner er en vigtig del af læringsmiljøet og herigennem får børnene mulighed for at tilegne sig færdigheder. Gennem vores rutiner får børnene mulighed for at drage erfaringer på tværs af alder og kulturel baggrund.
- Vi er særlig opmærksomme på at understøtte børn i udsatte positioner og hjælpe dem med at blive en del af børnefællesskabet bl.a. ved at mærke efter og give udtryk for egne behov.
- Vi vægter, at børnene oplever tryghed og omsorg, og at de møder anerkendende, nærværende og betydningsfulde voksne.
- Vi støtter op om børnenes interesser og følger det barnet er optaget af og engagerer sig i. Vi vægter, at børnene får mulighed for medindflydelse på deres hverdag.
- Skarrild/Karstoft Landsbycenters bestyrelse har udarbejdet et inklusions strategi hæfte, som vi lader os inspirere af.

Vuggestue.

Vi arbejder med samme mål – men med at udvikle børnene i forhold til zone for nærmeste udvikling (Vygotski)

Vi vægter at have fokus på børnenes følelser, så de får en forståelse for sig selv og hinanden.

4.2 Social udvikling

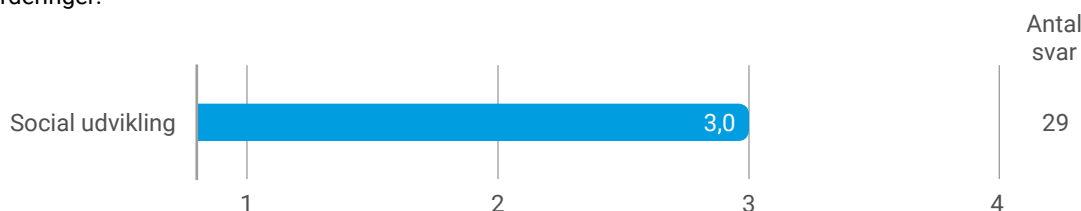
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes sociale udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Social udvikling

Ligesom alsidig personlig udvikling, ser vi også social udvikling som en forudsætning for, at barnet lykkes. Legen er en af de vigtigste tiltag, når det gælder sociale relationer, derfor har vi fokus på, hvordan børnene tilegner sig sociale erfaringer gennem leg. Det er vores opfattelse, at det er gennem legen børnene tilegner sig de kompetencer, der bidrager til empati og accept af forskellighed. Vores mål er at arbejde for, at alle børn bliver en del af fællesskabet.

Ved konfliktsituationer hjælper vi med at sætte ord på. Vi taler om de mange følelser, så de kan lære empati og anerkendelse. Vi arbejder målrettet med fri for mobberi, hvor vi har fokus på, hvordan vi omgås hinanden på en respektfuld, anerkendende og empatisk måde. Vi deler børnene i mindre legegrupper for at give børnene mulighed for at udforske og afprøve nye legerelationer. Der bliver også arbejdet med, hvordan barnet kan komme med i en leg f.eks. lærer vi børnene at spørge om de må være med. Vi vægter at have nærværende voksne, som deltager aktivt i legen, desuden skal børnene lære at udvise begyndende forståelse for demokratiske spilleregler. Lige så vigtigt er det, at vi følger børnenes spor - altså børnenes interesser.

Vi vil betragte børnene som værende i en læreproces, vi vil lære dem at løse konflikter ved at samtale, samt lytte til hinanden og sætte ord på følelser. Men også det at tro på at konflikter kan løses via kommunikation.

Vores arbejde tager udgangspunkt i Herning Model dagtilbud, hvor vi fokuserer på den ønskede adfærd i stedet for at rette på den negative adfærd.

Vuggestue.

- Vi arbejder med samme mål som ovennævnte.
- Vi bruger humor og sjov i hverdagen, for at udvikle glade og positive børn. Her indgår fysisk aktivitet som en del af dagligdagen

4.3 Kommunikation og sprog

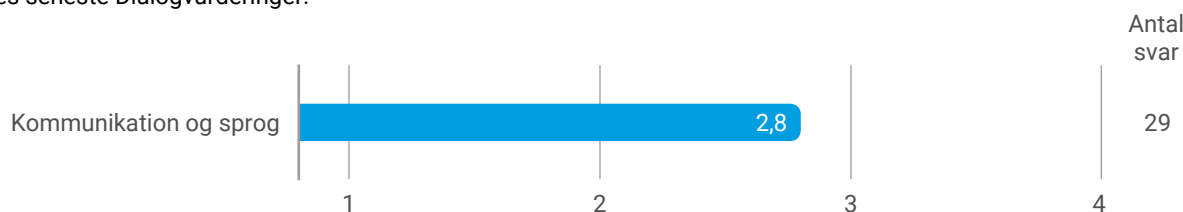
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kommunikation og sprog hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Kommunikation og sprog

Personalet skal understøtte børnene i at lykkes med følgende:

- Give børnene mulighed for at udvikle deres sprog og ordforråd gennem leg, aktiviteter og hverdagsrutiner. Vi vil styrke børnenes sprog og evne til at kommunikere, så de kan danne relationer og indgå i fællesskaber og vedligeholde venskaber.
- Udfordre børnene til sproglig kreativitet, børnene skal lære at udtrykke sig på mange forskellige måder og ved hjælp af forskellige kommunikationsmidler, verbalt-og nonverbalt. Det indebærer, at børnene lærer et ordentligt sprogbrug – taler pænt til og med hinanden, at børnene udvikler en tro på at kommunikation er en mulighed i konfliktsituationer.

- Børnene skal gennem dialog lære at forstå og bruge sproget i sociale sammenhænge.
 - Børnene skal lære at modtage og forstå en besked og handle derpå.
 - Foruden ovenstående er der særlig fokus på sprogvurderinger, og vores arbejde tilrettelægges ud fra vores læreplanstemaer og i vores planlægning tages der hensyn til børnegruppens seneste sprogvurderinger.
 - Vi vil have et målrettet samarbejde med forældrene omkring de børn, der er sproglig udfordret. Vi har samarbejde med vores kommunale talelærer.
 - Personalet skal være rollemodeller og vise børnene nærvær både gennem øjenkontakt og fælles opmærksomhed.
 - Vi vil støtte og udvikle børnenes interesse og nysgerrighed for bøger, tegn, symboler, bogstaver, tal samt rim og remser.
 - Vi laver sproggrupper til de tosprogede børn.
 - Vi prioriterer dialogisk læsning højt - bøger er tilgængelige hele dagen - vi låner bibliotekskasser, som udskiftes hvert halve år.
 - Børnene får kendskab til sociale medier via Ipads og Smart TV - herigennem styrker vi krop, motorik og sprog.
-
- **Vuggestuen arbejder med:** (Vi arbejder med samme mål som ovennævnte.)
 - Vi vil sætte ord på alt, hvad vi og børnene foretager sig.
 - Vi synger og læser – bruger mimik, piktogrammer og kropssprog.
 - Bruger de 5 turtagninger.
 - Vi vægter at have øjenkontakt til børnene når vi taler med dem.

4.4 Krop, sanser og bevægelse

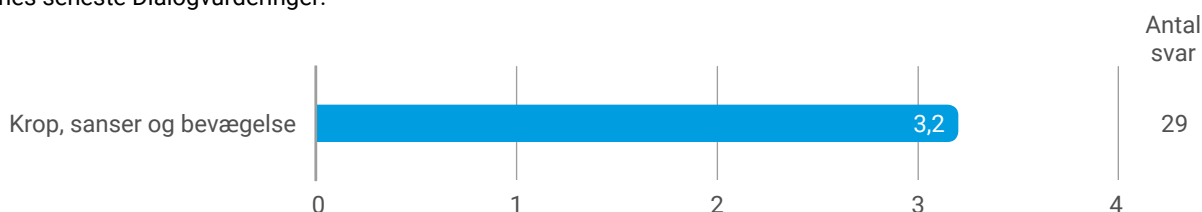
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes krop, sanser og bevægelse hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Krop, sanser og bevægelse.

Vi bidrager til, at børnene oplever glæde, accept af og forståelse for deres egen krop. Vi vil være opmærksomme på at tilbyde børnene forskellige muligheder for at bruge kroppen og sanserne i løbet af dagen i vuggestuen og i børnehaven, både i leg og i mere strukturerede læringsituationer. Vi er opmærksomme på at indrette vores læringsmiljø og planlægge aktiviteter, som indbyder til sansemotoriske oplevelser samt lyst og mulighed for at bruge og udfordre kroppen aktivt.

Vi vil bruge de motoriske milepæle og grundbevægelser i vores spontane og planlagte aktiviteter samt støtte børnene i at bruge kroppens sanser ude og inde.

Vi er opmærksomme på at bevægelse styrker børnenes generelle udvikling og koncentration. Vi vil inkludere alle børn i et samlet fællesskab med særlig fokus på de børn, der er udfordret motorisk. Vi vil, via dialog, samarbejde med forældrene og eksterne samarbejdspartnere om at styrke det videre forløb med udvikling af børnene.

Vi vil medvirke til at børnenes fysiske sundhed fremmes ved at:

- se glæde når de bruger kroppen på forskellige måder. Eks. Action Kids, Hoppeline, dans, tumlelege, balance, gåture ude i naturen på ujævnt terræn.

- arrangere nogle aktiviteter, hvor børnene udsættes for forskellige sanseindtryk.
- være fysisk aktive, så pulsen kommer op.
- lære barnet at fornemme kroppens signaler f.eks. kulde, varme, sult, træthed, smerte.
- lære barnet at finde roen i egen krop osv.
- børnene skal lære at koordinere grundbevægelser såsom at klare at blive selvhjulpne mht. af- og påklædning.

Vuggestuen.

Vi arbejder med samme mål som ovennævnte.

Vi vil arbejde på selvhjulpnehed – som f.eks. at kravle op og ned af stole, puslebord, tage tøj på. I forbindelse med måltider øver børnene finmotorik – ske, gaffel, kniv, drikke af krus.

4.5 Natur, udeliv og science

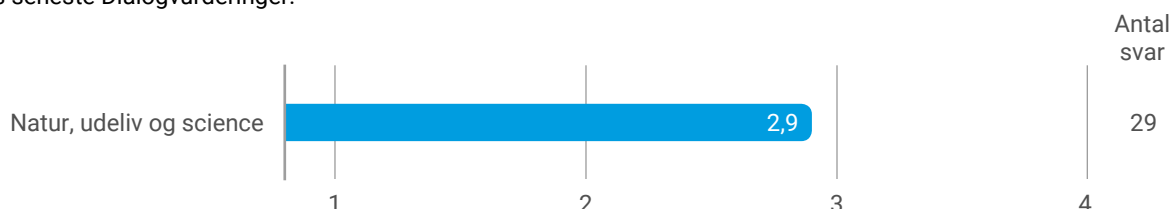
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes natur, udeliv og science hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Natur, udeliv og science.

Kaldalen er en Grøn institution, som de sidste 7 år har erhvervet Det grønne flag. Derfor er det en naturlig del af vores institution, at vi arbejder i og med naturen. Vi har undersøgt søen, set på sten,

edderkopper, forstørrelsesglas på legepladsen, set på vækster, samlet affald mv.

Vi er beliggende tæt på skov og sø i et naturområde, som vi benytter os meget af, desuden bruger vi legepladsen, hvor vi studerer insekter og hvor vi ser ting spire og gro i vores sansebed.

Vi arbejder med en bæredygtig udvikling, og på denne måde giver vi børnene en forståelse for naturen. Taler med børnene om den forurening det giver, når vi mennesker smider ting i naturen.

Samler skidt og skræl – årlig affaldsindsamlingstur. Laver nedbrydningsforsøg med affald– og ser hvad der forsvinder, og hvad der stadig ligger i jorden. Desuden arbejder vi på at blive et bæredygtigt Landsbycenter (Daginstitution, skole og kulturhuset) indenfor de 17 verdensmål.

Her i Kaldalen møder børn engagerede og ansvarlige voksne, som viser interesse og har tid til fordybelse – vi lader børnene følge deres spor og nysgerrighed og lader dem gå på opdagelse i, udforske og eksperimentere i naturen.

Give børnene oplevelser, der udvikler respekt og forståelse for og glæde ved at være i naturen.

Vække børnenes nysgerrighed over for fænomener i naturen.

Matematisk opmærksomhed: At alle børn lærer at mestre betydningsfulde førfaglige begreber samt understøttes i matematiske og naturtekniske begrebsforståelser, såsom mål, vægt og tal inden de starter i skole.

Vuggestuen

Vi arbejder med samme mål som ovennævnte.

Vi vil tage udgangspunkt i at bruge børnenes egne initiativer i at undersøge naturen.

Vi undersøger og leger på legepladsen, går små ture, hvor der er tid til at undersøge det børnene ser, og hvor vi kan præsentere dem for ting i naturen evt. smage på noget, dufte, mærke på ting, se på fugle og insekter, som bevæger sig.

Vejret. Mærke blæst, sol, regn, sne. Koldt og varmt.

Matematisk opmærksomhed – forholdsord. Fokus på modsætninger stor-lille, hård-blød. Former og farver.

4.6 Kultur, æstetik og fællesskab

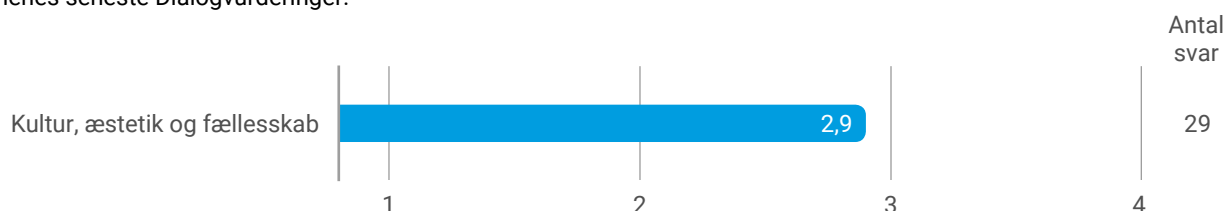
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kultur, æstetik og fællesskab hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Kultur, æstetik og fællesskab.

I vores arbejde med kultur, æstetik og fællesskab understøtter personalet børnene i at lykkes med følgende:

At børnene får mulighed for at møde og afprøve sig selv i forhold til et bredt spekter af kulturelle og kunstneriske udtryksformer. Vi vil have tingene i børnehøjde, så børnene har adgang til materialer, redskaber og IT, som kan give oplevelser og erfaringer og bidrage til deres skabende og kreative aktiviteter.

Vi udstiller børnenes kunst på stuen for på den måde at fremme børnenes lyst til at deltage i de skabende processer.

Vi vil give børnene mulighed for at udtrykke sig kreativt gennem forskellige virkemidler. Vi vil lave projekter, der giver børnene mulighed for at optræde for andre, så de lærer at bruge deres fantasi og udtrykke sig.

Børnene skal have kendskab til dansk kultur og traditioner samt viden om andre kulturer. De skal både have viden om kulturhistorie og tilbydes kunstneriske tilbud. Litteratur er en naturlig del af hverdagen i forbindelse med udvalgte emner og dialogisk læsning. Vi vil inddrage forældrene og lokalsamfundet med deres viden i forhold til at skabe kendskab til egen og andre kulturer. Vi vil desuden opfordre forældre og børn til at deltage i lokale kulturelle arrangementer.

I vores arbejde med dansk kultur og traditioner følger vi årets gang, som indebærer f.eks. Fastelavn, Påske, Jul - Lucia, Sankt Hans, høstfest m.m. Vi bruger sang, musik, dans og gamle lege i vores formidling af kultur og traditioner.

Digitale redskaber benyttes som en naturlig del af børnenes hverdag i institutionen, som f.eks. hoppeline, action kids, sange og sanglege fra iPadén og små emnerelaterede filmklip.

Vuggestue.

Vi arbejder med samme mål som ovennævnte.

Vi arbejder i høj grad med at kombinere højtlesning med hånddukker for at visualisere og fremme forståelsen af det læste.

5 UDVIKLINGSPLANER

Kaldalen har ikke oprettet udviklingsplaner til denne læreplan.